

Aneks A) Okvirni plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima tokom izvođenja radova

Sadržaj

<i>Lista tabela</i>	1
1. Uvod	2
1.1 Opseg i svrha dokumenta	2
1.2 Primjenjivost okvira ESMP-a tokom izgradnje	2
1.3 Ekološke i socijalne obaveze	2
1.4 Upravljanje dokumentom	3
2. Ključne politike, zakonodavstva i standardi	4
2.1 Pregled	4
2.2 Nacionalno zakonodavstvo	4
2.3 Međunarodni standardi	4
3. Planovi upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima tokom izgradnje projekta	5
3.1 Planovi koji se odnose na pojedinačne aspekte projekta	5
3.2 Veza sa HSE-MS UZS-e	5
4. Uloge, odgovornosti i nadležnosti	6
5. Aktivnosti na ublažavanju, upravljanju, nadgledanju i verifikaciji	7
5.1 Aktivnosti na ublažavanju i upravljanju	7
5.2 Aktivnosti nadzora životne sredine i socijalnih pitanja	7
5.3 Monitoring verifikacije sistema upravljanja - Postupak revizije UZS	7
5.4 Ključni indikatori performansi (KPI-ovi)	8
5.5 Auto-revizija izvođača radova	8

Lista tabela

- *Tabela 1: Pristupi monitoringu*
- *Tabela 2: Sistem za upravljanje revizijom*

1. Uvod

1.1 Opseg i svrha dokumenta

Ovaj dokument se odnosi na projekat za obnovu magistralnih puteva u Crnoj Gori; Rekonstrukcija i modernizacija dionice puta Danilovgrad - Podgorica (u daljem tekstu „Projekat“) (i) Okvirni plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima tokom izgradnje (Okvir C-ESMP).

Ovaj dokument pruža sveobuhvatan okvir za izbjegavanje i upravljanje potencijalnim ekološkim i socijalnim rizicima i uticajima tokom faze izvođenja Projekta i ima za cilj da pomogne da se osigura da projekat bude u skladu sa svim relevantnim projektnim standardima i zahtjevima. Kao takav, on opisuje generički pristup (i procese kontrole) koji će se primjenjivati tokom izgradnje projekta od strane:

Uprave za saobraćaj (UZS) tokom:

- Ispunjavanja obaveza koje su u nadležnosti UZS-a, kao što je definisano u Registru projektnih obaveza (PCR); i
- Nadgledanja i monitoringa ekoloških i društvenih performansi izvođača radova.

Izvođača građevinskih radova i podizvođača tokom:

- Ispunjavanja obaveza koje su njihova odgovornost, a koje su takođe definisane u PCR.

Ovaj okvirni C-ESMP takođe pruža opšte smjernice građevinskim izvođačima o razvoju i implementaciji njihovog plana upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima, koji će detaljno opisati način na koji će izvođači građevinskih radova na terenu implementirati mjere upravljanja, mjere ublažavanja i aktivnosti monitoringa usmjerene na osiguravanje efektivnog izvršenja obaveza koje su njihova odgovornost.

1.2 Primjenjivost okvira ESMP-a tokom izgradnje

Ovaj dokument i C-ESMP-ovi primjenjuju se na sve zaposlene u projektu UZS, kao i na sve izvođače građevinskih radova i podizvođače koji su uključeni u fazu izgradnje projekta. UZS je nadležna i odgovorna za implementaciju ovog Okvirnog ESMP-a, a takođe je nadležna za da osigura da građevinski izvođači to ispoštuju.

Izvođač građevinskih radova će izraditi C-ESMP zahtjeve uzimajući u obzir dodatne informacije dobijene putem dodatnih osnovnih istraživanja i angažovanja zainteresovanih strana. Više detalja o C-ESMP zahtjevima nalazi se u Registru projektnih obaveza.

1.3 Ekološke i socijalne obaveze

Projekat je predmet različitih ekoloških i socijalnih obaveza kojima upravlja UZS. One će se na kraju realizovati kroz implementaciju HSE-MS UZS-a.

1.4 Upravljanje dokumentom

Ovaj okvirni C-ESMP će biti pregledan i ažuriran prema potrebi tokom faze izgradnje. Ovo će se raditi najmanje jednom godišnje ili kada zbog značajnih promjena to bude neophodno, koje god se desi prije. Isto važi i za druge planove i planove izvođača radova.

Kada bude dovršen, ovim i drugim dokumentima u vlasništvu UZS-a će se upravljati u skladu sa zahtjevima Integriranog sistema upravljanja i procedure upravljanja promjenama UZS.

2. Ključne politike, zakonodavstva i standardi

2.1 Pregled

Projekat je predmet niza politika, zakonskih i regulatornih zahtjeva i drugih primjenjivih tehničkih, ekoloških i socijalnih standarda i zahtjeva, kao što je navedeno u nastavku. Ovaj okvirni C-ESMP ima za cilj da osigura da su ti standardi i zahtjevi ispunjeni. Ako su standardi nedosljedni ili kontradiktorni, Projekat će usvojiti one najstrože (osim ako nije drugačije opravdano).

2.2 Nacionalno zakonodavstvo

Preduzeće i izvođač građevinskih radova su obavezni da se pridržavaju svih relevantnih nacionalnih regulatornih zahtjeva i moraće uspostaviti proces za identifikaciju i provjeru primjenjivosti novih zakonskih zahtjeva na projekat.

Izvođač građevinskih radova takođe mora osigurati razmatranje relevantnih zahtjeva različitih građevinskih dozvola za Projekat, koje izdaju nacionalni (i lokalni) nadležni organi. Takođe će se primjenjivati svi zahtjevi koji proističu iz revizije / dopune tih dozvola.

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine (NEPA) Crne Gore neophodna je u procesu apliciranja za građevinsku dozvolu. Izvođač radova mora osigurati da se obrade i slijede svi relevantni ekološki i društveni zahtjevi ovih dozvola, kao i svi zahtjevi koji proizlaze iz revizije / dopune ovih dozvola.

2.3 Međunarodni standardi

Međunarodni standardi koji se primjenjuju na projekat kategorisani su na sledeći način:

- **Zahtjevi za performanse EBRD-a** (Evropska banka za obnovu i razvoj)
- Relevantne smjernice međunarodne industrijske prakse,
- Relevantne međunarodne konvencije koje je Crna Gora ratifikovala.
- Relevantni međuvladini sporazumi koje je Crna Gora ratifikovala.
- Bilo koji dodatni standardi koji su specifični i usvojeni za projekat.

Obaveze koje je kompanija preuzela kao dio procesa procjene uticaja na životnu sredinu i društvo i procesa uključivanja zainteresovanih strana takođe se smatraju relevantnim standardima.

3. Planovi upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima tokom izgradnje projekta

3.1 Planovi koji se odnose na pojedinačne aspekte projekta

Ovaj Okvirni ESMP je sveobuhvatan dokument pod kojim se nalaze planovi koji se odnose na pojedinačne aspekte projekta, a koji su navedeni u registru projektnih obaveza. Oni će se dalje usavršavati kada izvođač radova bude izabran i kada budu dostupne dodatne informacije o metodama izgradnje i nultom stanju projekta budu dostupne.

Oni će definisati aktivnosti koje se odnose na upravljanje, mjere ublažavanja i aktivnosti monitoringa koje će izvršiti izvođač radova i svi podizvođači, i detaljno objasniti kako će se takve aktivnosti sprovoditi na terenu (tj. tačno šta će se uraditi i kako, kada, gdje, ko će ih sprovesti, i sa kojim resursima). Kao takav, svaki od ovih planova će za fazu izgradnje identifikovati sledeće aspekte:

- Mjere ublažavanja i aktivnosti upravljanja potencijalnim rizicima i uticajima.
- Ključni zahtjevi koji se odnose na monitoring životne sredine i socijalnih pitanja.
- Uloge i odgovornosti za mjere upravljanja i monitoringa.
- Ključni zahtjevi koji se odnose na kompetencije i obuke.
- Ključni indikatori učinka (KPI) za procjenu učinka C-ESMP-a.
- Dodatni postupci verifikacije kako bi se osiguralo da su ciljevi plana ispunjeni.

Pored gore navedenog, u okviru Projekta su takođe definisani zasebni:

- **Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP)** koji definiše pristup koji treba preduzeti za identifikaciju i interakciju sa stranama koje su pod uticajem projekta. **SEP** će takođe uključiti i **žalbeni mehanizam** kako bi se omogućilo iznošenje i razmatranje prigovora u vezi sa projektom.
- **Okvir za otkup zemljišta i preseljenje (LARF)** koji opisuje pristup prema otkupu zemljišta i preseljenju potrebnom za potrebe projekta.

3.2 Veza sa HSE-MS UZS-e

Ovaj okvirni ESMP i povezani planovi koji su definisani u Projektom registru obaveza će predstavljati sastavni dio sistema upravljanja zdravljem, sigurnošću i zaštitom životne sredine (HSE-MS) UZS-e i zvanične dokumentacije UZS koja će se odnositi na HSE-MS (kada bude napravljena).

4. Uloge, odgovornosti i nadležnosti

Obavljanje projektnih obaveza na koje se upućuje u registru projektnih obaveza je odgovornost UZS-e i njenih izvođača i podizvođača građevinskih radova.

UZS-ove upravljačke uloge i odgovornosti u oblasti zdravlja, bezbjednosti i životne sredine (HSE) u fazi izgradnje projekta navedene su u dokumentu „Sistem upravljanja zdravljem, sigurnošću i zaštitom životne sredine“, koji treba da kompletira UZS.

Izvođač građevinskih radova treba da uspostavi proces koji će osigurati sticanje neophodnih obuka i vještina za mjere zaštite životne sredine za upravljanje HSE-om i socijalnim rizicima. Izvođač građevinskih radova će izraditi plan obuke kojim će se identifikovati svi zahtjevi za sticanje vještina i podizanje svijesti koje se smatraju neophodnim za implementaciju projekta u skladu sa HSE-MS-om i pratećim ESMP-om. Ovaj plan odobrava UZS.

5. Aktivnosti na ublažavanju, upravljanju, nadgledanju i verifikaciji

5.1 Aktivnosti na ublažavanju i upravljanju

Brojne aktivnosti upravljanja i mjere ublažavanja moraju biti sprovedene u odnosu na opšte aspekte upravljanja životnom sredinom i društvenom politikom projekta. Opšte aktivnosti upravljanja i kontrole i mjere ublažavanja koje se zahtjevaju od zaposlenih u UZS-a i izvođača radova (i podizvođača) su opisane u PCR-u.

5.2 Aktivnosti nadzora životne sredine i socijalnih pitanja

Odredbe o monitoringu za fazu izvođenja Projekta treba da se razviju kroz proces opisan u Tabeli 1.

Tabela 1 Pristupi monitoringu

Cilj	Pristup
Faza 1: Upravljanje rizikom	Odrediti zahtjeve za monitoring značajnih građevinskih radnji koje su primjerene: <ul style="list-style-type: none">• obimu i prirodi aktivnosti• procijenjenom potencijalnom nivou uticaja (i pratećoj neizvjesnosti)• osjetljivosti lokalnog okruženja unutar oblasti djelovanja.
Faza 2: Regulatorna usklađenost	Definisani su i regulatorni programi monitoringa koji su u potpunosti u skladu sa principima definisanim u fazi 1.

Navedeni pristup ima za cilj da osigura da planovi monitoringa ispunjavaju i:

- Procjenu UZS-a o neophodnom monitoringu potrebnom za adekvatno razumijevanje i upravljanje potencijalnim uticajima Projekta tokom svih građevinskih aktivnosti, i na svim lokacijama.
- Bilo kakve posebne zahtjeve crnogorskih vlasti.

5.3 Monitoring verifikacije sistema upravljanja - Postupak revizije UZS

Zahtjevi za monitoring verifikacije sistema upravljanja (revizije i inspekcije), podijeljeni su na tri nivoa, kao što je prikazano u Tabeli 2.

Tabela 2 Sistem za upravljanje revizijom

Nivo	Cilj	Odgovorno tijelo	Opis
Nivo 1	Revizije sistema upravljanja UZS-a	UZS	Ove revizije imaju za cilj procjenu elemenata sistema upravljanja HSE UZS-a i procjenu njihove kontinuirane prikladnosti tokom životnog ciklusa Projekta.

Nivo	Cilj	Odgovorno tijelo	Opis
Nivo 2	Revizije C-ESMP-a UZS-a	UZS	Ove revizije preuzima tim UZS-a kako bi potvrdio da su kompanija i njeni izvođači u skladu sa specifičnim planovima koji se reviduju na sistematski način, a ne na način koji je specifičan za određenu lokaciju.
Nivo 3	Interne revizije izvođača	Izvođač radova	Ove revizije treba da preuzimaju izvođači kako bi potvrdili svoju usklađenost i usklađenost podizvođača sa sopstvenim C-ESMP i HSE-MS. Izvođači će osigurati da se revizorski izvještaji dostavljaju UZS-u.

5.4 Ključni indikatori performansi (KPI-ovi)

Ključni indikatori performansi (KPI) su kvantitativna ili kvalitativna mjerenja koja se koriste za mjerenje performansi tokom vremena. Oni se mogu koristiti za procjenu efektivnosti kontrolnih mjera i za poboljšanje performansi tokom rada u ustaljenom režimu. Relevantni KPI-i su predstavljeni u svakom od okvirnih C-ESMP-ova.

Projekat će biti u skladu sa minimalnim setom ekoloških i socijalnih standarda i povezanih graničnih vrijednosti za ekološke i društvene faktore, kao što je navedeno u Dokumentu o projektnim standardima (koji će razviti UZS). Ako bilo koja od vrijednosti KPI prevazilazi nivoje navedene u ovim dokumentima, onda će potreba za poboljšanjem mjera za ublažavanje biti istražena i sprovedena prema potrebi.

5.5 Auto-revizija izvođača radova

Izvođač će morati da prati svoje performanse u odnosu na projektne obaveze i standarde. U zavisnosti od prirode obima projektnih aktivnosti, ove aktivnosti moraju obuhvatiti:

- Metod mjerenja učinka u odnosu na svrhe i ciljeve (uključujući KPI);
- Rutinske izvještaje (npr. nedjeljno, mjesečno);
- Dogovore o inspekciji i reviziji HSE (od strane izvođača radova);
- Izvještavanje o nezgodama (one koje su se desile i one koje su izbjegnute);
- Završni HSE izvještaj na kraju ugovora.